

ACADEMIA ROMÂNĂ

**BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”**

Anul XIV, nr. 2

IAȘI

aprilie–iunie 2013

CUPRINDE:

- Activitatea departamentelor
- Manifestări științifice
- Granturi, proiecte, burse
- Lansare de cărți
- Studii, articole, recenzii
- Comunicări științifice
- Semnale critice
- Activitatea Asociației Culturale „A. Philippide”
- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În primul trimestru al anului 2013:

➤ În cadrul **Departamentului de lexicologie-lexicografie** au continuat activitățile de fișare și documentare în vederea redactării ***Dicționarului limbii române (DLR)***. **Litera C**. În ultima decadă a trimestrului, s-a primit, de la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” al Academiei Române, *Bibliografia* actualizată a *DLR*. Modificările propuse de autorii acesteia presupun o serie de activități suplimentare în utilizarea fișierului existent, realizat după vechea variantă a *Bibliografiei*, respectiv recuperarea citatelor din edițiile nou agreate ale unor opere, schimbarea siglelor, datarea citatelor. Paralel, s-a continuat lucrul la crearea de instrumente și resurse pentru redactarea dicționarului în format electronic: 1) interfața de scriere a *DLR* în format .xml, utilizând resursele existente: baza de date cuprinzând fișierul excerptat, organizată după mai multe criterii, colecția de texte scanate și convertite în text, care poate fi accesată prin motorul de fișare în format .xml și care permite vizualizarea imaginii etc.; 2) digitizarea izvoarelor textuale ale dicționarului, prin operațiile de

scanare, de prelucrare a imaginilor, de convertire a imaginilor în text și de stocare a materialului.

➤ La **Departamentul de dialectologie** s-au continuat operațiile de definitivare, în vederea predării la tipar, a volumului al IV-lea din **NALR. Moldova și Bucovina**. Astfel, au fost finalizate o parte din secțiunile introductive (*Prefață, Lista localităților anchetate, Transcrierea fonetică, Abrevieri, Atlase lingvistice romanice și românești*, unde s-a actualizat baza de date), iar, pentru *Indicele de cuvinte și forme*, s-a lucrat la asamblarea materialului din hărți și din textele de tip material necartografiat (MN). S-a încheiat revizia finală a materialului din anchetele privitoare la graiurile huțule, pentru ultimele 68 de texte de tip material necartografiat (corespunzătoare secțiunii 1378–1525 din *Chestionarul NALR*). Au fost realizate diverse operații tehnice de optimizare a distribuției pe hartă a răspunsurilor de bază și a notelor, s-a realizat forma grafică finală a încă 18 planșe MN din cele circa 40 ale volumului (care cuprinde în total 138 de texte MN) și s-a introdus paginația finală pentru secțiunea de hărți (în număr de 128). Pentru hărți și textele de tip MN, s-a încheiat activitatea de stabilire a corespondențelor reprezentând trimiterea sistematică la ilustrațiile și la descrierile uneltelor și acțiunilor aferente furnizate de informatori și publicate ca etnotexte, care sunt cuprinse în cele trei volume de *Texte dialectale. Moldova și Bucovina* (I/1, 2; II/1).

➤ La **Departamentul de istorie literară** s-a continuat lucrul la ediția a II-a a *Dicționarului general al literaturii române*. S-au redactat articole noi („*Acolada*”, *Ovid Densusianu-fiul, Doris Mironescu, Radu Vancu* ș.a) și s-au actualizat cele vechi (*Aristide Cantilli, O. Carp, „Dacia literară”, „Ideea românească”, Alexandru Husar, Mircea Popovici, Ioan Slavici, N. Skelitti, Cassian Maria Spiridon* ș.a.). S-a efectuat revizia a doua la articolele de presă periodică redactate de colegii de la Cluj. Observațiile au fost transmise celor interesați (Remus Zăstroiu). Se fișează cărți și periodice (Remus Zăstroiu, Ofelia Ichim, Șerban Axinte, Nicoleta Borcea, Amalia Drăgulănescu, Sebastian Drăgulănescu). Totodată, se actualizează **Baza de Date a DGLR** și **Arhiva DGLR** (Șerban Axinte, Nicoleta Borcea, Amalia Drăgulănescu, Sebastian Drăgulănescu, Ofelia Ichim). S-au primit noi răspunsuri la chestionarele pentru **Baza de date a diasporei literare românești** (Ofelia Ichim). Se lucrează, împreună cu colaboratorii de la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, la actualizarea unui set de articole din **DGLR**, ediția I, ai căror autori sunt indisponibili.

➤ **Departamentul de etnologie** a continuat sistematizarea și analiza documentelor din arhivă, în vederea redactării lucrărilor *Obiceiuri agrare din Moldova. Tipologie și corpus de texte* (Silvia Ciubotaru, ½ normă), *Obiceiuri funebre din Moldova. Tipologie și corpus de texte* (Ion H. Ciubotaru, ½ normă) și *Obiceiuri de iarnă din Moldova. Tipologie și corpus de texte* (Ioana Repciuc).

➤ La **Departamentul de toponimie** s-a realizat lista de cuvinte pentru *Micul dicționar toponimic structural și etimologic*, Partea a 2-a, *Toponimie descriptivă*, și bibliografia pentru același volum. S-a terminat pregătirea pentru tipar a volumului *Micul dicționar toponimic structural și etimologic*, Partea 1, *Toponimie personală* (verificarea indicilor omonimici și a trimiterilor, realizarea unui indice de sufixe, formatarea materialului, coperta volumului)

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE

Atelier de lexicologie

Pe data de 5 aprilie 2013, în Sala Mică a Filialei Academiei Române – Iași, s-a desfășurat al treilea *Atelier de lexicologie* de diseminare a proiectului: *Terminologia românească meteorologică (științific vs popular) a fenomenelor atmosferice. Studiu lingvistic* [indicativ PN-II-ID-PCE-2011-3-0656], proiect în derulare (octombrie 2011 – 2014). Organizarea Atelierului a presupus implicarea întregii echipe a proiectului, respectiv a lingviștilor: CS I dr. Cristina Florescu (director de proiect), CS II dr. Laura Manea, CS dr. Alina Bursuc, CS dr. Cristina Cărăbuș, CS III dr. Elena Tamba (voluntar), CS II dr. Florin Olariu (voluntar) și geografii: prof. univ. dr. Liviu Apostol (specialist meteorolog) (Universitatea „Al. I. Cuza” Iași) și drd Dan Adrian Chelaru. Echipa este ajutată (voluntar) în demersurile sale de gestionare și înmagazinare computațională a faptelor de informaticianul Mona Corodeanu.

Atelierul a beneficiat de trei invitați, specialiști lingviști de prestigiu: prof. univ. dr. Rodica Zafiu (Universitatea din București), CS I Mariana Neț (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București) și conf. univ. dr. Bardu Nistor (Universitatea „Ovidius” Constanța).

Moderată de Cristina Florescu, ședința de diseminare a proiectului avut în vedere a cuprins două părți: disocierea analitică a

etapelor de lucru (prezentare urmată de analiza unor probleme lexicale și lexicografice punctuale) și susținerea de către invitații Atelierului a trei comunicări venite în întâmpinarea și completarea arealului cercetării cuprinse în proiect.

Prezentarea proiectului a fost făcută de CS III dr. Elena Tamba și CS dr. Cristina Cărăbuș, cuprinzând: stadiul cercetării întreprinse până în aprilie 2013 (fișarea și întocmirea listelor de termeni – dificultăți în analiza contrastivă a terminologiilor; compararea listelor de termeni științifici și populari; modalitatea de redactare a articolelor DFA, *Dicționarul fenomenelor atmosferice* – problemele specifice de definire, taxonomia sensurilor, exemplificările, etimologia etc.), analiza unor articole exemplificatorii (*ploaie, zăpadă, nor, aburá, abureală, aburel, acalmie, adia, oraj* etc.), structura bibliografiei (introducerea argumentată a unor noi titluri), diseminarea (comunicări, conferințe, articole) și o serie de aspecte determinate de structura viitorului volum ce reprezintă valorificarea centrală a cercetării.

În continuare, Cristina Florescu a susținut comunicarea: *Aspecte ale tratării terminologiilor specializate în DLR*; s-a avut în vedere mai ales modul în care terminologia științifică a meteorologiei influențează atât limbajul curent, cât și tipologia definițiilor lexicografice din DLR.

Rodica Zafiu a prezentat: *Variație și continuitate în discursul meteorologic: „Buletinul atmosferic” în presa românească*, cercetare care vine în întâmpinarea unor disocieri esențiale operate în analiza lingvistică a proiectului, faptele diacronice marcând momentul în care *Buletinul meteorologic/atmosferic* începe să se contureze ca rubrică specializată în publicistica vremii.

Despre unele aspecte edificatoare cu privire la terminologia fenomenelor atmosferice în aromână a vorbit Bardu Nistor în: *Denotație și conotație în termenii meteorologici în aromână*, intervenția conturând elementele comune *versus* cele specifice ale respectivului dialect sud-dunărean al limbii române.

Într-un registru semiotic bine conturat, cu intarsii ludice, Mariana Neț (*Timpul probabil în cărțile de bucate*) a prezentat o suită de lexeme care reflectă, pe de o parte, o perspectivă amplă asupra limbajului meteorologic al fenomenelor atmosferice, pe de altă parte, posibilitățile de valorificare extinsă a cercetării din proiect.

Dialogul dintre echipa de lucru și lingviștii prezenți la lucrările Atelierului a conturat înaltul univers de așteptare privind analiza *Terminologiei românești meteorologice (științific vs popular) a*

fenomenelor atmosferice, analiză care, prin obiectul cercetării, prin metoda de studiu și prin tehnica lexicografică propusă, reprezintă pentru echipa interdisciplinară implicată în proiect o provocare exegetică.

CS I dr. Cristina FLORESCU

Workshop
LEXICOGRAFIA ACADEMICĂ ROMÂNEASCĂ.
PROVOCĂRILE INFORMATIZĂRII

În perioada 16–17 mai 2013, la Castelul Sturza din Miclăușeni, Iași, s-a desfășurat a IX-a ediție a Conferinței „Resurse Lingvistice și Instrumente pentru Prelucrarea Limbii Române” – ConsILR 2013. O secțiune a ConsILR din acest an a fost dedicată workshop-ului *Lexicografia academică românească. Provocările informatizării*, organizat în cadrul proiectului *CLRE. Corpus lexicografic românesc esențial. 100 de dicționare din bibliografia DLR aliniate la nivel de intrare și la nivel de sens* (proiect finanțat de CNCS-UEFISCDI, cod TE_246/2010, 2010–2013), în colaborare cu Departamentul de Lexicologie-Lexicografie de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, din Iași. (<http://consilr.info.uaic.ro/2013/index.php>)

Echipa de cercetare a acestui proiect este compusă din: CS III dr. Elena Tamba (director de proiect), CS drd. Ana-Veronica Catană-Spenchiu, CS dr. Marius-Radu Clim, CS drd. Mădălin Ionel Patrașcu. Manifestarea a avut ca obiectiv prezentarea instrumentelor și a resurselor, existente sau în curs de elaborare, pentru redactarea în format electronic a dicționarelor academice românești, precum și rezultatele unor cercetări teoretice în domeniul lexicologiei și al lexicografiei.

Secțiunea a fost deschisă de prezentarea rezultatelor parțiale ale proiectului *CLRE. Corpus lexicografic românesc esențial. 100 de dicționare din bibliografia DLR aliniate la nivel de intrare și la nivel de sens* prin comunicarea *CLRE – Partial Results in the Development of a Romanian Lexicographic Corpus* realizată de Mădălin Ionel Patrașcu, Elena Tamba, Marius-Radu Clim, Ana-Veronica Catană-Spenchiu (Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași), în care au fost discutate probleme legate de scanarea, convertirea în text, corectarea intrărilor din mai multe tipuri de dicționare, de la primele lexicoane românești bilingve până la lucrări lexicografice contemporane, interfața de corectare-validare a intrărilor și maniera de lucru la distanță, chestiuni

referitoare la structurarea și utilizarea informațiilor din baza de date constituită. În continuare, Maria Aldea, V. Cristea, Daniel-Corneliu Leucuța, A. Podaru, Lilla-Marta Vremir (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca) au prezentat lucrarea *The Project „The Lexicon of Buda (1825). Emended and On-Line Ready Edition”*. *Present Stage Overview* în cadrul căreia a fost expus site-ul de vizualizare și de interogare a variantei electronice a *Lexiconului de la Buda (1825)*, facilități de căutare în listele de cuvinte (reflectând caracterul poliglot al *Lexiconului*) și în conținutul gloselor. Următoarea comunicare, semnată de Raluca Moiseanu și Dan Cristea (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Romanian Etymological Chains – Preliminary Data*, a avut în vedere studii despre relațiile interlingvistice existente, la nivelul etimologiei, între limbile Europei, pornindu-se, pentru început, de la date din trei lexicoane în format electronic ale limbilor română, franceză, italiană, cu definirea lanțurilor etimologice focalizate asupra unor lexeme românești. Cristina Florescu și Alina Bursuc (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) au expus, în comunicarea *Romanian Meteorological Scientific and Popular Terminology of the Atmospheric Phenomena. Linguistic Approach*, chestiuni legate de analiza lingvistică și lexicografică a terminologiei românești, științifice și populare, privitoare la stările atmosferice. Comunicarea prezentată de Stelian Dumistrăcel, Doina Hreapcă, Luminița Botoșineanu (Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași), *Database on The Medicopharmaceutical Terminology [MPHT] in Various Discursive Spaces: Elaboration-Related Issues*, a oferit o analiză, din perspectivă pragma-lingvistică, a terminologiei medico-farmaceutice în diverse contexte discursive, o atenție specială acordându-se mecanismelor lingvistice de elaborare a nomenclatoarelor farmaceutice în funcție de parametri semantici, lexematici și pragmatici. În încheiere, Elena Tamba a susținut comunicarea *Lexicographic Treatment of Recent Neologisms in Romanian Language*, în care a înfățișat rezultatele studiilor sale cu privire la principiile și tehnicile de analiză lexicografică a neologismelor recente în dicționarele actuale.

Comitetul de organizare al workshop-ului: drd. Ana-Veronica Catană-Spenchiu, dr. Marius-Radu Clim, dr. Gabriela Haja, drd. Mădălin Ionel Patrașcu, dr. Elena Tamba.

Gabriela HAJA, Elena TAMBA

Zilele „B. Fundoianu – Benjamin Fondane”

Pe 5 și 6 iunie 2013, au avut loc, la Iași, Zilele „B. Fundoianu – Benjamin Fondane”, organizate de Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Muzeul Literaturii Române Iași, Academia Română, Filiala Iași – Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Institutul Francez Iași, Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași; partener media: TVR Iași. Cu acest prilej s-au desfășurat următoarele evenimente: lansarea cărții Michael Finkenthal, Claire Gruson, Roxana Sorescu (editori), ***B. Fundoianu – Benjamin Fondane: o nouă lectură***, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, 406 p., moderator: Andrei-Corbea Hoișie, participanți: Michael Finkenthal, Claire Gruson, Mihai Dinu Gheorghiu; lansarea cărții a fost precedată de prezentarea filmului documentar ***Benjamin Fondane – Iași, Paris, Auschwitz***, realizat de Andreea Știliuc (5 iunie 2013, orele 18:00, la Institutul Francez, Sala „Benjamin Fondane”, B-dul Carol I, Nr. 26, Iași); dezvelirea plăcii memoriale pe locul casei în care s-a născut B. Fundoianu, Str. Ghica Vodă, Iași, cu sprijinul Rotary Club Iași Curtea Domnească (6 iunie 2013, orele 10:00); Masa Rotundă (*in memoriam* Leon Volovici) ***B. Fundoianu, la confluența a două culturi***, moderator: Michael Finkenthal (Baltimore, SUA), participanți: Camelia Crăciun, Claire Gruson, Petre Răileanu, Hanna Volovici, Remus Zăstroiu (6 iunie 2013, orele 11:00, la Filiala din Iași a Academiei Române, Sala Mică, B-dul Carol I, Nr.8, Iași).

Simpozionul Național

Doi ctitori ai literaturii române: Gheorghe Asachi și Bogdan Petriceicu-Hasdeu

Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, cu Asociația Culturală „A. Philippide”, a organizat, pe data de 20 iunie 2013, Simpozionul Național ***Doi ctitori ai literaturii române: Gheorghe Asachi și Bogdan Petriceicu-Hasdeu***, marcând împlinirea a 225 de ani de la nașterea lui Gheorghe Asachi și 175 de ani de la nașterea lui Bogdan Petriceicu-Hasdeu. După ***Alocuțiune de deschidere*** rostită de prof. univ. dr. Eugen Munteanu, directorul Institutului de Filologie Română „A.

Philippide” și *Cuvânt de bun-venit* adresat de CS I dr. Ofelia Ichim, Președintele Asociației Culturale „A. Philippide”, a urmat prezentarea comunicărilor științifice: **Ion Cuceu, Maria Cuceu** (Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”, Cluj-Napoca), *Repertoriizarea tipologică a folclorului din Răspunsurile la Chestionarele lui B.P. Hasdeu*; **Oltița Cîntec** (director artistic „Teatrul Luceafărul”, Iași), *Gheorghe Asachi, elemente de poetică teatrală*; **Stelian Dumistrăcel** (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași), *Ipostaze antineologice: poezie și lexicografie*; **Irina Andreea Scutariu** (Universitatea de Arte „G. Enescu”, Iași), *Gh. Asachi – întemeietorul primului Conservator Filarmonic-Dramatic din Moldova*; **Cristinel Munteanu** (Universitatea „Constantin Brâncoveanu”, Pitești), *Noematologia lui B. P. Hasdeu: o anticipare a skeologiei lui E. Coșeriu*; **Alina Branda** (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Bogdan Petriceicu Hasdeu și metoda anchetelor etnologice indirecte*; **Cosmina Timoce-Mocanu** (Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”, Cluj-Napoca), *Cercetarea ritualurilor funerare prin metoda chestionarelor în folcloristica interbelică. De la B.P. Hasdeu la I. Mușlea*; **Gabriela Dima** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Gheorghe Asachi, traducător al Normei de Felice Romani*; **Amalia Drăgulănescu** (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași), *Precursori ai transdisciplinarității: Asachi – Hasdeu*; **Mariana Flaișer** (Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa”, Iași), *Terminologia frumoaselor arte în scrierile lui Gheorghe Asachi*; **Diana Darabană**, (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Incursiuni la originea publicisticii românești: Gh. Asachi și B.P. Hasdeu*; **Luminița Botoșineanu, Daniela-Ștefania Butnaru** (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași), *G. Ivănescu despre B.P. Hasdeu. Pagini inedite*; **Luiza Marinescu** (Universitatea „Spiru Haret”, București), *Anul 1832 din Portugalia reflectat în reportajele literare de război din „Albina românească” editată de Gheorghe Asachi*; **Gabriela Gavril** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași/ Universitatea Jagellonă, Cracovia, Polonia), *Gh. Asachi și cultura poloneză – note și comentarii*; **Dorin Ștefănescu** (Universitatea „Petru Maior”, Târgu-Mureș), *B.P. Hasdeu. Despre liberul arbitru și Providență*.

Moderator: Eugen Munteanu (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași); **Secretar: Ioana Repciuc** (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași).

Moderator: Stelian Dumistrăcel (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași); **Secretar: Nicoleta Borcea** (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași).

Cu acest prilej a fost lansată cartea *Lingvistica integrală coșeriană. Teorie, aplicații și interviuri*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2012, 398 p. de **Cristinel Munteanu**. Au prezentat **Eugen Munteanu și Stelian Dumistrăcel**.

Din **Comitetul Științific** au făcut parte: Eugen MUNTEANU (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, Președinte); Mircea ANGHELESCU (Universitatea din București); Gheorghe CHIVU (Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București); Mircea CIUBOTARU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași); Bogdan CREȚU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași); Mircea A. DIACONU (Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava); Stelian DUMISTRĂCEL (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași); Dan MĂNUCĂ (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași); Antonio PATRAȘ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași); Lăcrămioara PETRESCU, (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași); Alexandru RUJA (Universitatea de Vest, Timișoara); Remus ZĂSTROIU (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași).

Comitetul de organizare a fost alcătuit din: Șerban AXINTE; Nicoleta BORCEA; Luminița BOTOȘINEANU; Daniela BUTNARU; Marius-Radu CLIM; Amalia DRĂGULĂNESCU; Ofelia ICHIM; Cecilia MATICIUC; Ioana REPCIUC; Elena TAMBA.

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL

„EXPLORĂRI ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ ROMÂNEASCĂ ȘI EUROPEANĂ”

Ediția a III-a

30 mai – 1 iunie 2013

Simpozionul Internațional a fost organizat de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Centrul de Studii Biblico-Filologice „Monumenta linguae Dacoromanorum”, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, Asociația de Filologie și Hermeneutică Biblică din România. Lucrările s-au desfășurat la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. În deschidere, au rostit alocuțiuni Prof. dr. Vasile IȘAN,

Rector al Universității „Alexandru Ioan Cuza”; Prof. dr. Dumitru LUCA, Prorector pentru programe de cercetare științifică și transfer de cunoștințe al Universității „Alexandru Ioan Cuza”; Prof. dr. acad. Bogdan S. SIMIONESCU, Președinte al Filialei din Iași a Academiei Române; Prof. dr. Codrin Liviu CUȚITARU, Decan al Facultății de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”; Prof. dr. Eugen MUNTEANU, Director al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași. În plen, au fost susținute comunicările: Prof. dr. Wim FRANÇOIS (University of Leuven), *The Council of Trent and Vernacular Bible Reading in the Early Modern Catholic Church*; Prof. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Despre utilitatea studiilor biblico-filologice*. Pe parcursul celor trei zile au fost prezentate comunicările:

Secțiunea Filologie biblică:

Lect. dr. Maria ALDEA, dr. Vasilica Eugenia CRISTEA, Asist. dr. Daniel Corneliu LEUCUȚA, Dr. Adrian Aurel PODARU, Drd. Lilla Marta VREMIR (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Institutul de Lingvistică și Istorie literară „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, Biblioteca Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca), *Termeni religioși în „Lexiconul de la Buda” (1825)*, Dr. Marin MIHAELA (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” al Academiei Române), *Termeni românești de substrat utilizați în traducerile textelor biblice*; Dr. Iosif CAMARĂ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Istoria unui pasaj dificil din rugăciunea Tatăl nostru în limba română: „Pâinea noastră cea spre ființă”*; Prof. dr. Gh. CHIVU (Universitatea din București), *De la literalitate la literaritate în a doua jumătate a veacului al XVII-lea*; Drd. Silvia CHIOSEA, (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Aspecte ale calculului lexical în epistola și panegiricul greco-român adresate lui Constantin Brâncoveanu (Ms. B.A.R. 766)*; Conf. dr. Florentina NICOLAE (Universitatea „Ovidius” din Constanța), *„Organele” lui David. Istoricul unui calc în versiunile biblice românești*; Dr. Ana CATANĂ-SPENCHIU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza,” din Iași), *Tipuri de glose în Biblia de la Blaj (1795)*; Drd. Lucian CARP (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza,” din Iași), *Fundamentarea biblică a terminologiei trinitare la Părinții greci ai Bisericii în veacul al IV-lea*. Moderator: prof. dr. Rodica ZAFIU; Secretar: dr. Iosif CAMARĂ.

Secțiunea Nicolae Milescu Spătarul, autor al primei versiuni integrale a Vechiului Testament în limba română:

Prof. dr. Zamfira MIHAIL (Institutul de Studii Sud-Est Europene din București), *Perioada „textelor religioase” din activitatea lui Nicolae Milescu*; Dr. Lucia-Gabriela MUNTEANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, din Iași), *Probleme de sintaxă a frazei în versiunea „Milescu” a Vechiului Testament (Ms. 45)*; Dr. Mioara DRAGOMIR (Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași), *Nicolae Milescu Spătarul și traducerea Bibliei – câteva aspecte*; Conf. dr. Claudiu COTAN (Universitatea „Ovidius” din Constanța), *Nicolae Milescu Spătarul – traducător al Bibliei în limba română. Prima versiune românească a Vechiului Testament în context european*; Dr. Ana-Maria GÎNSAC (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Despre adaptarea grafică și morfologică a numelor proprii în Vechiul Testament tradus de Nicolae Milescu (Ms. 45)*; Dr. Sabina ROTENȘTEIN (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Probleme de morfo-sintaxă în Cartea biblică a profetului Ieremia (Ms. 45)*; Dr. Mădălina UNGUREANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Apariții recente în seria Monumenta linguae Dacoromanorum – Biblia 1688. Probleme lexicale*. Moderator: prof. dr. Eugen MUNTEANU; Secretar: dr. Mădălina UNGUREANU.

Secțiunea Hermeneutică biblică. Istoria receptării textelor sacre:

Dr. mag. phil. Ina ARAPI (University of Vienna), *Despre istoria traducerilor biblice în limba albaneză*; Drd. Els AGTEN (University of Leuven), *Antoine Arnauld, the French Jansenist milieu and the Promotion of Vernacular Bible Reading*; Lect. dr. Alexandru MIHĂILĂ (University of Bucharest), *Some Exegetical Aspects of the Old Testament Lections in the Orthodox Church*; Lect. dr. Emanuel CONȚAC (Theological Pentecostal Institute, Bucharest), *Unsolved issues concerning the 1648 (Bălgrad) New Testament. Is a scholarly consensus possible?*; Prof. dr. Fearghus ó FEARGHAIL (Mater Dei Institute of Dublin), *The first Irish translation of the Old Testament (1634-85)*; Conf. dr. Wilhelm TAUWINKL, *Utilitatea opțiunilor de traducere specifice Vulgatei pentru clarificarea semnificației unor pasaje biblice*; Prof. dr. Michael FIEGER (Theologische Hochschule of Chur), *Heiligkeit und Beauftragung in Jesaja 6. Der Masoretische Text und die Vulgata, Editio quinta (2007) im Vergleich*; Prof. dr. Valeriu GHERGHEL (University „Alexandru Ioan Cuza” of Iași), *The temptation and the*

danger of a literalist reading: Origen and Matthew, 19:12. Moderator: prof. dr. Wim FRANÇOIS; Secretar: dr. Ana CATANĂ-SPENCHIU

Secțiunea Problemată traductologică și hermeneutică biblică

Prof. dr. Ekim Gennadiy ONIPCHENKO (St. Petersburg State University), *Afro-Russian Faith and Narrativization: The Case of Swahili at the Patrice Lumumba University Seminars of Biblical Traductology, Russia*; Drd. Teodor BRAȘOVEANU (University of Leuven), *1 Cor 1:24 and its Challenge for the Translator*; Conf. dr. Felicia DUMAS (Université „Alexandru Ioan Cuza” de Iasi,), *Fonctions argumentatives des références bibliques et patristiques dans les textes de théologie orthodoxe*; Prof. dr. Ștefan MUNTEANU (Institut de Théologie Orthodoxe Saint-Serge, Paris), *Les „écarts” rédactionnels entre le Texte Massorétique et la Septante et leur intérêt pour le canon chrétien de la Bible*; Dr. Ciprian-Flavius TERINTE (Institutul Teologic Penticostal din București), *Probleme de traducere a unor texte din Epistola Sfântului Apostol Pavel către Coloseni, reflectate în tradiția biblică românească*; Dr. Costel GHICA (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Filosofia și traseismul religios la Saul din Tars*; Dr. Vasile Romulus GANEA (Institutul Teologic Penticostal din București), *Versiunea septuagintală a cărții Estera – o actualizare a mesajului teologic al textului ebraic, în contextul diasporei alexandrine*; Dr. Iosif TAMAȘ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Canonul, liantul unității între Scriptură și teologie. Moderator: conf. dr. Wilhelm TAUWINKL; Secretar: dr. Sabina ROTENȘTEIN.*

Secțiunea Hermeneutică biblică. Istoria receptării textelor sacre

Prof. dr. Ioana COSTA (Universitatea din București), *In Ezechielem: perspectiva patristică*; Dr. Dragoș ȘTEFANICĂ (Institutul Teologic Penticostal din București), *Reflectarea Bibliei de la București în Didahiile lui Antim Ivireanul*; Dr. Sorin ZAHIU (Universitatea Națională și Capodistriana din Atena), *Luca 17:20-1, recurs hermeneutic*; Asist. dr. Paul Cezar HÂRLĂOANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Provocări în Cartea profetului Iona*; Dr. Alina TIMOFTE (Universitatea din Konstanz), *Dezordinea rugăciunii. Despre receptarea productivă a rugăciunii „Tatăl Nostru” în literatura și arta europeană (post-)seculară*; Dr. Cosmin Daniel PRICOP (Universitatea din București), *Actualizarea – însușirea hermeneutică fundamentală a tradiției interpretative scripturistice a Părinților Bisericii. Studiu de caz: Marcu 9:2-9*; Conf. dr. Silviu LUPAȘCU (Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați), *Un comentariu despre Facerea 17:20 (Partea a II-a).*

Rescrierea codului cromatic care exprimă istoria politică de la începutul dinastiei Abbassizilor în Apocalipsa după Bah .
Moderator: prof. dr. Ioana COSTA; Secretar: dr. Ana-Maria GÎNSAC.

Secțiunea Hermeneutică biblică

Prof. dr. Gheorghe COLȚUN (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău), *Motive biblice în poezia blagiană*; Lect. dr. Emanuela ILIE (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Sacru și recuzita fantastică*; Drd. Adriana ȚEPEȘ RUSU (Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava), *Eugen Negrici și scrisul religios. Câteva aspecte*; Dr. Maria Luiza DUMITRU OANCEA (Universitatea din București), *Cântarea Cântărilor și registrul metaforic*; Lect. dr. Lucian Vasile BĂGIU (Universitatea Carolină din Praga), *Poezia Vechiului Testament în diortosirea I.P.S. Bartolomeu Anania*; Conf. dr. Ana GHILAȘ (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău), *Povestirea pascală ca specie literară*; Dr. Mioara DRAGOMIR (Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași), *Romanul Agonia, de Ion Gheție: cum dispăre o lume fără Dumnezeu*; Asist. drd. Eusebiu BORCA (Centrul Universitar Nord din Baia Mare), *Personalitatea controversată a lui Balaam reflectată în cartea Numerilor și în literatura iudaică, patristică și contemporană*; Dr. Francisca Simona KOBIELSKI (Universitatea din București), *Fundamentele cristologice ale moralei creștine*.
Moderator: prof. dr. Gheorghe COLȚUN; Secretar: drd. Silvia CHIOSEA.

Secțiunea Hermeneutică biblică

Dr. Anuța-Rodica ARDELEAN (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Câmpul lexico-semantic al numelor de plante din tradiția biblică românească. Analiză semică*; Dr. Aura MOCANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Ion Gheție despre Biblia de la București și procesul de unificare a limbii române literare*; Dr. Elena Cristina POPA (Școala „Petru Poni” din Iași), *Un document de consolidare a limbii române literare – Biblia de la București (1688)*; Dr. Cristina-Mariana CĂRĂBUȘ (Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași), *Zoonimia biblică românească. Microcâmpul denumirilor pentru animale sălbatice*.
Moderator: prof. dr. Eugen MUNTEANU; Secretar: lect. dr. Emanuel CONȚAC.

Comitetul științific

Prof. univ. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, președinte);

Conf. dr. Wilhelm TAUWINKL (Institutul Teologic Romano-Catolic din București);

Prof. univ. dr. Gheorghe CHIVU (Universitatea din București);

Prof. univ. dr. Ioana COSTA (Universitatea din București);

Prof. univ. dr. Rodica ZAFIU (Universitatea din București);

Prof. univ. dr. Mihai MORARU (Universitatea din București);

Prof. univ. dr. Mihaela PARASCHIV (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași);

Cercet. șt. I dr. Gabriela HAJA (Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași).

Comitetul de organizare

CS III dr. Ana-Maria Gînsac;

Dr. Ana Catană-Spenchiu;

CS II dr. Mioara Dragomir;

CS dr. Sabina Rotenștein;

CS III dr. Mădălina Ungureanu;

CS III dr. Maria Moruz.

GRANTURI, PROIECTE, BURSE

♦ S-a continuat, conform planului de cercetare, derularea proiectului CNCS-UEFISCDI (2011–2014) *Terminologia românească meteorologică (științific vs popular) a fenomenelor atmosferice. Studiu lingvistic* (cod PN-II-ID-PCE-2011-3-0656); director de proiect: CS I dr. Cristina Florescu; membri în echipa de cercetare, de la IFRI: CS II dr. Laura Manea, (voluntari) CS III dr. Elena Tamba, CS II dr. Florin-Teodor Olariu, Mona Corodeanu. S-au realizat activitățile de cercetare specifice acestui proiect, prevăzute pentru trimestrul al doilea al anului 2013; a fost organizat al treilea *Atelier de lexicologie* de diseminare a proiectului: *Terminologia românească meteorologică (științific vs popular) a fenomenelor atmosferice. Studiu lingvistic* pe data de 5 aprilie 2013, la Filiala din Iași a Academiei Române.

♦ CS I dr. Cristina Florescu a continuat colaborarea la proiectul internațional *Dictionnaire Étymologique Roman* (DÉRom). *Première phase: le noyau panroman* (subvenționat ANR și DFG), efectuând operații de revizie pentru Romania de sud-est (cf. <http://www.atilf.fr/DERom>).

- ♦ A continuat activitatea de cercetare în cadrul proiectului *Prima traducere românească a Septuagintei, operă a lui Nicolae Milescu (Ms. 45 BAR Cluj). Ediție critică, studii lingvistice și filologice* (2011–2014; grant CNCS, cod 1578); director de proiect: prof. univ. dr. Eugen Munteanu.
- ♦ A continuat activitatea de cercetare în cadrul proiectului interdisciplinar *Monumenta linguae Dacoromanorum – Biblia 1688*, realizat în cadrul Centrului de Studii Biblico-Filologice al Departamentului de Cercetare Interdisciplinară în Domeniul Științelor Umaniste și finanțat din fondurile proprii de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (2008–2014); director de proiect: prof. univ. dr. Eugen Munteanu; membri în echipa de cercetare, ca voluntari, de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”: CS III dr. Mioara Dragomir, CS I dr. Gabriela Haja și CS III dr. Elena Tamba.
- ♦ CS II dr. Florin-Teodor Olariu (director de proiect), CS III dr. Veronica Olariu și CS dr. Marius-Radu Clim (membri în echipa de cercetare) au continuat, conform planului, activitatea de cercetare în cadrul proiectului CNCSIS *Atlasul lingvistic audiovizual al Bucovinei (ALAB). Prima fază* (2010–2013, contract CNCSIS-UEFISCSU, cod TE_244/2010).
- ♦ CS dr. Ioana Repciuc a continuat cercetările pentru proiectul CNCS-UEFISCDI cu titlul *Elemente de religiozitate populară în riturile românești ale apei. O perspectivă socio-antropologică*, cod PN-II-RU-PD-2011-3-0220.
- ♦ CS III dr. Elena Tamba, CS dr. Ana-Veronica Catană-Spenchiu, CS dr. Marius-Radu Clim, ACS drd. Mădălin-Ionel Patrașcu au continuat activitatea de cercetare la proiectul *CLRE. Corpus lexicografic românesc esențial. 100 de dicționare din bibliografia DLR aliniate la nivel de intrare și la nivel de sens* (2010–2013, contract CNCS-UEFISCDI, cod TE_246/2010, nr. 55/28.07.2010).

STUDII, ARTICOLE, RECENZII

- ♦ Șerban Axinte, *Exil interior și întoarcere imposibilă în opera Gabrielei Adameșteanu*, în volumul *Diaspora culturală românească: paradigme lingvistice, culturale și etnofolclorice*, Iași, Editura Alfa, 2013, p.141 – 147.
- ♦ Luminița Botoșineanu, *Database on the Medicopharmaceutical Terminology [MPHT] in Various Discursive Spaces: Elaboration-*

Related Issues (în colaborare), în volumul *Proceedings of the 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, Miclăușeni, 16–17 May 2013*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, p. 13–34; [recenzie] Daniela Ștefania Butnaru, *Toponimia bazinului hidrografic al Neamțului*, Iași, Editura Alfa, 2011, 208 p., în „Philologica Jassyensia”, an IX, Nr 1 (17), 2013, p. 273–276 .

♦ Daniela Butnaru, *Motivation et arbitraire dans la toponymie roumaine*, în *Le nom propre a-t-il un sens? Les noms propres dans les espaces méditerranéens. Actes du XVe colloque d’onomastique Aix-en-Provence, 2010*, Presses Universitaires de Provence, 2013, p. 87-93; [recenzie] „Nouvelle revue d’onomastique”, 53/2011, 340 p., în „Philologica Jassyensia”, an IX, Nr 1 (17), 2013, p. 295–298.

♦ Vlad Cojocaru, *La remotivation des toponymes dans la perspective des structures toponymiques*, în *Le nom propre a-t-il un sens? Les noms propres dans les espaces méditerranéens. Actes du XVe colloque d’onomastique Aix-en-Provence, 2010*, Presses Universitaires de Provence, 2013, p. 35–41.

♦ Mioara Dragomir, *Principiile și normele ilustrării prin citate – importanța și necesitatea citatelor în Dicționarul limbii române al Academiei*, în „Philologica Jassyensia”, an IX, Nr 1 (17), 2013, p. 33–43.

♦ Amalia Drăgulănescu, *This life is but slow death*, în „Romanian Journal of Artistic Creativity”, Spring 2013, Addleton Academic Publishers, New York, număr prim, ISSN 2327-5707, p. 172–175; *Peregrinările noului Ulysse la Nikos Kazantzakis și Panait Istrati*, în volumul *Diaspora culturală românească: paradigme lingvistice, culturale și etnofolclorice*, Iași, Editura Alfa, 2013, p. 183-189; *Abordări ale metodologiei cercetării din domeniul științelor umaniste în vederea optimizării rezultatelor școlare la examenele naționale*, în volumul *Valențe europene în educație*, Iași, Editura Pim, 2013, p. 18–25; *Ioan Gh. Savin, un apologet modern*, „Dacia literară”, 2013, nr. 5–6, p. 113-116; [recenzie] Nicoleta Pălimaru, *Valeriu Anania. Opera literară*, Cluj-Napoca, Editura Limes/Renașterea, 2011, 236 p., în „Philologica Jassyensia”, an IX, Nr 1 (17), 2013, p. 301–303.

♦ Sebastian Drăgulănescu, *Putting on bodily sadness*, în „Romanian Journal of Artistic Creativity”, Spring 2013, Addleton Academic Publishers, New York, număr prim, ISSN 2327-5707, p. 135–138; [recenzie] Mircea A. Diaconu, *I.L. Caragiale. Fatalitatea ironică*,

Bucureșii, Cartea românească, 2012, 206 p., în „Philologica Jassyensia”, an IX, Nr 1 (17), 2013, p. 287–289.

♦ Stelian Dumistrăcel, *Barrières linguistiques, notamment au niveau terminologique, dans des domaines de communication à grand impact socio-culturel. Approche pragmalinguistique* (în colaborare), în volumul *La formation en terminologie (Actes de la Conférence Internationale de Bucarest, 3–4 novembre 2011)*, editori: Carmen-Ștefania Stoean, Nina Ivanciu, Ruxandra Constantinescu-Ștefănel, Antoaneta Lorentz, București, Editura ASE, 2013, p. 392–410; *Database on the Medicopharmaceutical Terminology [MPhT] in Various Discursive Spaces: Elaboration-Related Issues* (în colaborare), în volumul *Proceedings of the 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, Miclăușeni, 16–17 May 2013*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, p. 13–34.

♦ Doina Hreapcă, *Database on the Medicopharmaceutical Terminology [MPhT] in Various Discursive Spaces: Elaboration-Related Issues* (în colaborare), în volumul *Proceedings of the 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, Miclăușeni, 16–17 May 2013*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, p. 13–34.

♦ Ofelia Ichim, *Asociațiile românești din Torino: o radiografie actuală*, în volumul *Diaspora culturală românească: paradigme lingvistice, culturale și etnofolclorice*, Iași, Editura Alfa, 2013, p. 303–308; [Book-Notes]: Doina Cobeț, Laura Manea, *Dicționar general de sinonime al limbii române (DGS)*, Chișinău, Editura Gunivas, 2013, 2112 p.; Emanuela Ilie, *Dicționarul critic al poeziei ieșene contemporane. Autori. Cărți. Teme*, Iași, Editura Fundației Culturale Poezia, 2011, 336 p.; Bogdan Crețu, *Inorogul la Porțile Orientului. Bestiarul lui Dimitrie Cantemir, studiu comparativ*, vol. I: *Premise. Bestiae Domini*, 250 p., vol. II: *Bestiae Diaboli*, 498 p., Iași, Editura Institutul European, 2013, în „Philologica Jassyensia”, an IX, Nr 1 (17), 2013, p. 321–322.

♦ Eugen Munteanu, *In memoriam D. Irimia. O evocare*, în volumul *Diaspora culturală românească: paradigme lingvistice, culturale și etnofolclorice*, Iași, Editura Alfa, 2013, p. 81–85.

♦ Ioana Repciuc, *Reflecții traductologice asupra francofoniei românești*, în revista „Mozaicul”, Serie Nouă, Anul XVI, nr. 5 (175), 2013, Craiova, p. 19.

CĂRȚI

- ◆Șerban Axinte, *Poetici ale romanului european reflectate în critica românească postbelică*, București, Editura Muzeului Național al Literaturii Române, 2013, 184 p., ISBN 978-973-167-117-8.
- ◆Doina Cobeț, Laura Manea, *Dicționar general de sinonime al limbii române*, Chișinău, Editura Gunivas, 2013, 2010 p., ISBN 978-9975-4260-9-1.
- ◆*Proceedings of the 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, Miclăușeni, 16–17 May 2013*, editori: Elena Mitocariu, Mihai Alex Moruz, Dan Cristea, Dan Tufiș, **Marius Clim**, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, 198 p., ISSN 1843-911X.
- ◆*Diaspora culturală românească: paradigme lingvistice, culturale și etnofolclorice*, volum îngrijit de Daniela Butnaru, Elena Dănilă, Amalia Drăgulănescu, Ofelia Ichim, Cecilia Maticiuc; coordonator: Ofelia Ichim, Iași, Editura Alfa, 2013, 386 p., ISBN 978-606-540-037-5.

PREZENTĂRI ȘI LANSĂRI DE CARTE

- ◆ În data de 7 iunie 2013, la Filiala din Iași a Academiei Române, a avut loc lansarea *Dicționarului general de sinonime al limbii române*, Chișinău, Editura Gunivas, 2013, 2010 p., ISBN 978-9975-4260-9-1. Autori: Doina Cobeț, Laura Manea. Au prezentat: prof. univ. dr. Eugen Munteanu, directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, CS I dr. Gabriela Haja, șeful Departamentului de Lexicologie-Lexicografie din Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, prof. univ. dr. Andrei Hoișie, director al Editurii Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași. Moderator: Nicolae Guțanu, directorul Editurii Gunivas, Chișinău, Republica Moldova.

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

ȘEDINȚELE LUNARE ale Institutului:

◆ Ședința din 5 aprilie 2013:

◆ Prof. univ. dr. h. c. Michael Metzeltin (Universitatea din Viena, Austria) a prezentat comunicarea *Cum se poate scrie o gramatică tradițională în mod netradițional?*

Autorul propune câteva probleme generale în abordarea cercetării: Activitatea științifică: identificare, descriere, clasificare, explicație, interpretare; Știința (Wissenschaft) colectează, Cercetarea (Forschung) inovează; Inovația: prin elemente noi, prin puncte de vedere noi; Lexicul vs. Gramatica; gramatica descriptivă, normativă, explicativă; Gramatica istorică vs. Gramatica cognitivă; Sintaxa sau morfologia? Clase de cuvinte vs. Părțile de vorbire; Domenii morfosintactice; Tradițional vs Netradițional (lingvistică generală vs lingvistică romanică vs lingvistică monolingvală; dispoziție, comparație (nu contrastivă), explicație; selecție); un exemplu: formarea pluralului în limbile romanice. Urmează o prezentare amănunțită, cu multe exemple, asupra formării pluralului în limbile romanice, scoțând în evidență diferențele dar și similitudinile în formarea numărului gramatical la diferite limbi romanice. Întregul demers face parte din vastul proiect *Grammatica Balkanica*, la realizarea căruia prof. univ. dr. h. c. Michael Metzeltin va colabora cu mai mulți specialiști. Scopul întregului proiect este de a examina diferențele și similitudinile dintre limbi în privința modelelor de formare morfologică și sintactică, fenomenele de convergență și de divergență, măsura în care acești factori sunt conectați la istoria culturală și la dezvoltarea cognitivă.

Alte comunicări:

a) în țară

◆ Luminița Botoșineanu, *Database on the Medicopharmaceutical Terminology [MPHT] in Various Discursive Spaces: Elaboration-Related Issues* (în colaborare), la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013); *G. Ivănescu despre B.P. Hasdeu. Pagini inedite* (în colaborare), la Simpozionul Național „Doi ctitori ai literaturii române: Gheorghe Asachi și Bogdan Petriceicu Hasdeu”, organizat de

Institutul de Filologie Română „A. Philippide” și Asociația Culturală „A. Philippide” (Iași, 20 iunie 2013).

- ◆ Daniela Butnaru (în colaborare) *G. Ivănescu despre B.P. Hasdeu. Pagini inedite* la Simpozionul național „Doi ctitori ai literaturii române: Gheorghe Asachi și Bogdan Petriceicu-Hasdeu” (Iași, 20 iunie 2013).
- ◆ Ana-Veronica Catană-Spenchiu (în colaborare), *CLRE – Partial Results in the Development of a Romanian Lexicographic Corpus* la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013).
- ◆ Marius-Radu Clim (în colaborare), *CLRE – Partial Results in the Development of a Romanian Lexicographic Corpus* la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013).
- ◆ Mioara Dragomir, *Nicolae Milescu Spătarul și traducerea Bibliei – câteva aspecte; Romanul Agonia de Ion Gheție: cum dispare o lume fără Dumnezeu*, comunicări prezentate la Simpozionul „Explorări în tradiția biblică românească și europeană”, ediția a III-a, Iași, 30 mai–1 iunie 2013, organizat de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Centrul de Studii Biblico-Filologice „Monumenta linguae Dacoromanorum”, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, Asociația de Filologie și Hermeneutică Biblică din România.
- ◆ Amalia Drăgulănescu, *Abordări ale metodologiei cercetării din domeniul științelor umaniste în vederea optimizării rezultatelor școlare la examenele naționale* la Simpozionul național cu participare internațională „Valențe europene în educație”, Iași, 4–5 aprilie 2013, ediția a VII-a, organizat de Colegiul „Garabet Ibrăileanu” din Iași, în colaborare cu Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”; „Inspectoratul Școlar al Județului Iași; Casa de Cultură a Municipiului Iași „Mihai Ursachi”; Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Vasile cel Mare” și Asociația ELPAR, Iași; *Panait Istrati – trei iluzii către libertate*, la Simpozionul „Povestitori pereche – Panait Istrati-Fănuș Neagu”, ediția a doua, organizat de Muzeul Istros al Brăilei, la Brăila, 7–8 iunie 2013; *Eminescu și Kierkegaard – doi*

romantici moderni, la Simpozionul Internațional „Eminescu: Carte – Cultură – Civilizație”, ediția a XVI-a, organizat de Catedra de Literatură Comparată a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” din Botoșani, la Botoșani, 14-15 iunie 2013; *Precursori ai transdisciplinarității – Asachi-Hasdeu*, la Simpozionul Național „Doi ctitori ai literaturii române: Gh. Asachi și Bogdan Petriceicu-Hasdeu”, organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” și de Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași, 20 iunie 2013.

♦ Sebastian Drăgulănescu, *Mihai Eminescu, „negociatorul”. „Cum negustorii din Constantinopol”*, la Simpozionul Internațional „Eminescu: Carte – Cultură – Civilizație”, ediția a XVI-a, organizat la Botoșani, 14–15 iunie 2013, de Catedra de Literatură Comparată a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” din Botoșani.

♦ Stelian Dumistrăcel, *Database on the Medicopharmaceutical Terminology [MPHT] in Various Discursive Spaces: Elaboration-Related Issues* (în colaborare), la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013); *Ipostaze antineologice: poezie și lexicografie*, la Simpozionul Național „Doi ctitori ai literaturii române: Gheorghe Asachi și Bogdan Petriceicu Hasdeu”, organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide” (Iași, 20 iunie 2013).

♦ Cristina Florescu, *Aspecte ale tratării terminologiilor specializate în DLR*, în cadrul celui de-al treilea *Atelier de lexicologie* de diseminare a proiectului *Terminologia românească meteorologică (științific vs popular) a fenomenelor atmosferice*, 5 aprilie 2013, Academia Română – Filiala Iași; (în colaborare) *Romanian Meteorological Scientific and Popular Terminology of the Atmospheric Phenomena. Linguistic Approach*, la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013).

♦ Doina Hreapcă, *Database on the Medicopharmaceutical Terminology [MPHT] in Various Discursive Spaces: Elaboration-Related Issues* (în colaborare), la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013).

♦ Florin-Teodor Olariu, *Configurația dialectală a teritoriului dacoromânesc – scurt istoric și proiecții actuale*, comunicare susținută în cadrul Conferinței internaționale „Regionalism și regionalizare în România. Interpretări istorice și provocări contemporane”, organizată de Societatea de Studii Istorice din România și Centrul de Studii asupra Comunismului și Postcomunismului din cadrul Facultății de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 30–31 mai 2013.

♦ Mădălin Ionel Patrașcu (în colaborare), *CLRE – Partial Results in the Development of a Romanian Lexicographic Corpus* la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013).

♦ Elena Tamba (în colaborare), *CLRE – Partial Results in the Development of a Romanian Lexicographic Corpus* la 9th International Conference „Linguistic Resources and Tools for Processing the Romanian Language”, organizată de Facultatea de Informatică (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”) din Iași, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” din București și Institutul de Informatică din Iași (Miclăușeni, 16–17 mai 2013); *Lexicographic Treatment of Recent Neologisms in Romanian Language*, idem.

b) în străinătate

♦ Șerban Axinte a susținut o comunicare în cadrul conferinței *La letteratura romena di lingua francese e le relazioni culturali italo-romene*, Dipartimento di Studi Umanistiche, Università della Calabria, Italia, 18 iunie 2013.

♦ Daniela Butnaru, *Pratiques de désignation commémorative en Roumanie* la al XVI-lea Colocviu de Onomastică, organizat de Société française d’onomastique și Commission royale de toponymie et de dialectologie (Section wallonne), 6–8 iunie 2013, Bruxelles, Belgia.

LA ANIVERSARE
academicianul Eugen SIMION

80 de ani

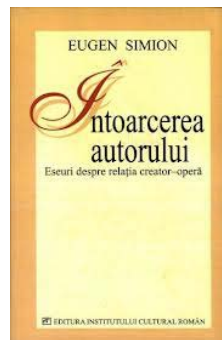
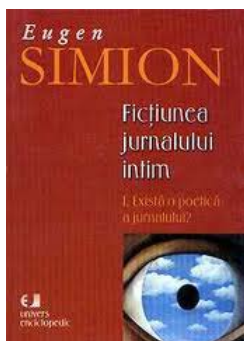
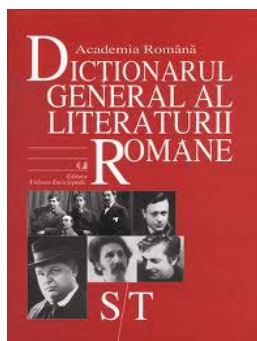

*Cercetătorii de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide” transmit
călduroase și sincere urări de sănătate și de împlinire sufletească
academicianului*

EUGEN SIMION

*Președinte al Secției de Filologie și Literatură a Academiei Române,
Director general al Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”.*

*Fie ca încă mulți ani de acum înainte să îndrumați cu aceeași înțelepciune și
energie creatoare cercetarea filologică academică spre folosul culturii naționale,
având mulțumirea de a vedea încheiate cu succes proiectele pe care le-ați inițiat
și le veți iniția.*

Dan MĂNUCĂ

75 de ani

Viitorul critic și istoric literar Dan Mănuță se naște în localitatea Dolhești, jud. Suceava, la 20 mai 1938. Fiul Teodorinei Mănuță (născută Manoliu), învățătoare, și al lui Mihai Mănuță, preot, autor a numeroase studii despre istoria Bisericii Ortodoxe Române, urmează școala primară și gimnaziul la Iași, apoi Liceul Internat „C. Negruzzi” din același oraș (1948-1955). Între anii 1955 și 1960 frecventează cursurile Facultății de Filologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”. După absolvire, timp de trei ani este zilier la Arhivele Statului, traducător la Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași, apoi profesor de limba română, limba franceză și cunoștințe agricole la școlile generale din Podu Iloaiei și Prigoreni Mari, județul Iași. Începând din anul 1963, este angajat cercetător științific la sectorul de istorie literară al Centrului de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor al Academiei Române (Filiala Iași), unde parcurge toate treptele ierarhice. Din 1990, este director al instituției, devenite Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, iar din 1994, este profesor conducător de doctorate în filologie la Catedra de Literatură română „G. Ibrăileanu” a Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza”. În paralel cu prestigioasa activitate didactică și de cercetare, desfășoară, începând cu anul 1957 (când îi apar primele articole de critică literară, pamflete și traduceri, în revista samizdat „Cuvântul nostru”, scoasă de studenții filologi ieșeni pentru un interval scurt, 1957-1958), o asiduă activitate publicistică. Colaborează, cu o rară consecvență, la „Convorbiri literare” (al căror redactor-șef adjunct este din 2001), „România literară”, „Adevărul literar și artistic”, „Luceafărul”, „Ramuri”, „Ateneu”, „Revista de istorie și teorie literară”, „Anuar de lingvistică și istorie literară”, „Cahiers roumains „d’etudes litteraires”, „Cronica”, „Dacia literară”, „Revista română”, „Collegium”, „Analele științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza»”, „Limba română” și „Revista de lingvistică și știință literară” (Chișinău), „Beitrage zur deutschen Kultur” (Germania), „Estudios Filologicos Alemanes” (Spania), „Patrimoine littéraire européen” (Belgia) ș.a.

După o perioadă scurtă în care exercițiul cronicii de întâmpinare pare a-l orienta înspre foiletonistică și critica actualității propriu-zis literare –

în special poezia șaizecistă, pe care o prezintă analitic în rubrica susținută în „Iașul literar” (1966-1967) –, Dan Mănuță optează, decis, pentru istoria literară. Debutul său editorial din anul 1966, când îngrijește secțiunea ce cuprinde scrisorile lui Paul Zarifopol din primul volum al ediției *Scrisori către Ibrăileanu*, anunță de altfel tranșant atât pasiunea (ce se va dovedi de o viață) pentru studiul pertinent și laborios al documentelor de arhivă, cât și preocuparea (la fel, constantă) pentru studierea contextului istoric, socio-politic, ideologic în care aceste documente și, prin extensie, faptul literar însuși au luat naștere.

În bogata și, din multe puncte de vedere, exemplara operă semnată de Dan Mănuță de-a lungul a aproape cinci decenii se pot, practic, identifica câțiva mari poli de interes, circumscriși acestor opțiuni, cărora cercetătorul le rămâne totdeauna fidel. Primul vizează valorificarea unor documente inedite din sertare aproape ruginite ale istoriei noastre literare, menite a scoate la lumină și implicit a stabili rolul în epocă al biografiilor câtorva dintre minorii aflați în anturajul celor mai cunoscuți scriitori pașoptiști sau junimiști. Iancu Alecsandri, Ionică Tăutu, Ioan Pop-Florantin, Leon Negruzzi, Ioan Ianov, Nicolae Scheletti sau Anton Naum beneficiază din acest punct de vedere de o atenție fără precedent, în studii cuprinse în *Argumente de istorie literară* (1978) și *Scriitori junimiști* (1971) sau în ediția *Documente literare junimiste* (1973). Din aceeași categorie intențională fac parte și studiile amănunțite dedicate începuturilor romanului românesc, incluse în volumul *Lectură și interpretare. Un model epic* (1988). În toate aceste lucrări, pare preponderentă convingerea că datoria istoriei literare este aceea de a traversa „un proces firesc de reșezare, de regândire a ierarhiilor, de rediscutare a periodizărilor, de transformare a modalităților de interpretare”. Dacă efortul serios de *regândire a ierarhiilor* literare deține primatul în lucrările amintite mai sus, racordarea la modalități de interpretare noi, de proveniență vest-europeană, este vizibilă în lucrările *Liviu Rebreanu sau Lumea prezumtivului* (1995) și *Introducere în opera lui I. Al. Brătescu-Voinești* (1997), în care suplul demers analitic se articulează îndeosebi pe argumente venite din zona naratologiei, a criticii psihanalitice, a sociologiei sau a istoriei mentalităților.

Un alt pol de interes al cercetătorului, ulterior și al profesorului universitar (titular, ani buni, al cursului de *Istorie a literaturii române. Epoca marilor clasici*) este, desigur, Junimea și figurile ei exemplare. Mai întâi, Titu Maiorescu: un studiu din *Argumente de istorie literară* (1978) readuce în discuție biografia lui Titu Maiorescu, plecând de la documente

inedite, în timp ce *Critica literară junimistă (1864-1885)* (1975) studiază, pe larg, nu numai opera acestui *spiritus rector* al Junimii, ci și structura sistemului critic elaborat de societatea ieșeană. Apoi, desigur, Mihai Eminescu, asupra căruia se oprește într-un substanțial „eseu asupra imaginarului poetic eminescian”, *Pelerinaj spre ființă* (1999), care pleacă de la premisa justă că opera studiată reprezintă una din cele mai radicale drame ale cunoașterii propuse de cultura română, pentru a re-stabili parcursul ontologic eminescian, imaginat ca/ prin trei cercuri: Destinul, Legenda și Ființa.

Cel de-al al treilea domeniu de interes al lui Dan Mănuță este vizibil îndeosebi în două dintre cărțile mai noi ale neobositului cercetător: *Literatura și ideologia* (2005), respectiv *Literatură, identitate și regionalism* (2012). În ambele, autorul ascultă, inevitabil, de un principiu recunoscut tranșant: „Recuperarea fără croșetele cenzurii a tuturor textelor, a literaturii diasporei și a exilului, a literaturii românești din afara granițelor actuale”. Desigur, analizând o parte reprezentativă a literaturii, presei, criticii și istoriei literare, într-un cuvânt, *scrisul din afara granițelor politice actuale* (în particular, cel din Basarabia și Ungaria), scriitorul dezbată și probleme adiacente, precum distincția dintre „diasporă” și „exil”, regionalismul literar în calitate de concept literar sau de concept geopolitic, crizele accentuate de identitate literară de astăzi etc.

La fel ca și celelalte lucrări de factură compozită ale lui Dan Mănuță – *Analogii. Constante ale istoriei literare românești* (1995), *Perspective critice* (1998), *Opinii literare* (2001), *Restituiri (Critica criticii)* (2007) și *Oglinzi paralele* (2008) – *Literatura și ideologia*, respectiv *Literatură, identitate și regionalism* reușesc să dea cititorului impresia că fac parte dintr-un proiect unitar. Adică viabil, îndelung documentat, omogen metodologic și tematic. De multă vreme, de altfel, în această lume a realităților și tentațiilor interpretative centrifuge, cercetătorul de calibrul Dan Mănuță, recompensat de instituții repute din țară și străinătate cu numeroase premii literare, a făcut figură de cărturar autentic, recomandat nu numai prin erudiție, ci și printr-un spirit anti-relativist, dilematic, sceptic față de módele și capriciile (para)critice, elegant în argumentații și consecvent în gusturi. De bună seamă, însă, cititorii săi fideli se vor mai bucura de roadele acestor calități esențiale ale personalității sale creatoare...

Emanuela ILIE

Florin FAIFER

La borna 70

Călătorului îi șade bine cu drumul. Drumet melancolic prin vârste, Florin Faifer va fi numărat, ca noi toți de altfel, mai întâi orele și zilele, primăverile și toamnele, apoi luștrii și deceniile, probabil cu senzația accelerației timpului de care nu dă seama nicio formulă a fizicii, dar intră în alchimia obligatorie a fizicului. L-am „monitorizat” atent de peste jumătate de veac și, în afara simpaticelelor, când nu deveneau alarmiste, raportări periodice ale diverselor indispoziții, reale sau închipuite, nu l-am simțit panicat de trecerea anilor sau complexat de semnele biologiei teroriste. Mai curând, semnele lui Hermes, descifrate cu pătrundere hermeneutică în teza sa de doctorat, au fost și au rămas obsesii ce îi particularizează biografia, psihologia și fizionomia culturală.

Cercetător de mare vocație, ca istoric literar redutabil, analist critic de finețe, pilon al lexicografiei literare ieșene, eseist inconfundabil prin stil și mobilitate asociativă, teatrolog cu gust rafinat și refractar la experimentalisme ieftine, publicist atent și obiectiv la spectacolul mediatic actual, editor de texte vechi și noi, în sfârșit și spre sfârșit, profesor conducător de doctorate, F.F. călătorește de o viață, deplin dedicată, prin spațiul ideatic al culturii române, neobosit și proaspăt sufletește, urmele pașilor săi rămânând adânc conturate în expresia cuvântului meșteșugit ales.

Altădată aproape prizonier al geografiei ieșene, dintr-o timiditate excesivă a evadării în spații necunoscute, tentația firavă a aventurii sale în real fiind suplinită de lejeritatea peregrinării în imaginarul creației literare, sedentarul de bibliotecă s-a călătorit în ultima vreme, desigur convins că merită și obligat fiind să-și învingă oarece temeri aviatice, alături de un nepot meloman, în zone cîndva numai închipuite. Atunci urmărea însă doar itinerariile unor voiajori literați în ampla sa cercetare doctorală, care a fost, poate, motivată și de o frustrare specifică celor nevoiți să trăiască în restricțiile „lagărului comunist” postbelic. Cine a avut prilejul și curiozitatea să citească recente note și impresii de călătorie ale lui F.F. la Paris sau la Viena, de pildă, va descoperi o nouă disponibilitate a

criticului, aceea de prozator, cu virtuți stilistice deja cunoscute, dar și cu acuitatea observației asupra oamenilor reali, nu doar de ... hârtie, cu obiceiuri, comportamente, moravuri și năravuri incisiv evaluate și lapidar consemnate, „prinși” și suprinși în mediul lor social și cultural, într-o fină proiecție impresionist-sociologică. Ca exercițiu de investigare a evoluției psihologiei scriitorului român, nu ar fi lipsită de interes o comparație între percepția lui Dinicu Golescu asupra lumii vieneze de la 1824 și cea a exegetului său de peste aproape două veacuri, din perspectiva contradictoriu-complementară a înțeleptelor precepte *pantha rei și nil novum sub sole*. Oricum, călătorului îi șade bine cu scrisul.

În ultima vreme, o fantezie vestimentară, în care nu a excelat vreodată, fiindcă nici nu era nevoie, îl individualizează printre trecătorii anodini din dealul Copoului printr-o părelnică șapcă de ofițer de marină. Nu cred că purtătorul are tentația legănatului pe valuri (cele vieții i-au fost îndestulătoare), ci, mai curând, tot mirajul literaturii (Jean Bart sau propria sa *Pluta de naufragiu*) îi îmboldește imaginația, căutând recuzita teatrului lumii. Se vedește iarăși: călătorului îi șade bine cu șapcă.

Trecând grăbit, la 14 aprilie 2013, și pe lângă borna 70 a drumului său prin timp, Florin Faifer nu este un simplu ... pasager. Cărțile și textele sale sunt adevăratele repere ale unei existențe de care i-a păsat. Și ne pasă! La mulți ani și rodnicie creatoare.

Mircea CIUBOTARU

SEMNALE CRITICE

Redacția „Buletinului” anunță permanența unei rubrici de prezentări ale recentelor apariții editoriale de specialitate. Autorii sunt invitați să expedieze pe adresa Institutului (pentru bibliotecă sau departamentul interesat) lucrări de lingvistică, teorie, istorie și critică literară, etnografie și folclor.

*

„Studii și Cercetări de Onomastică și Lexicologie” (SCOL), Anul V, Nr. 1–2/2012, Editura Sitech, Craiova, 2012, 334 p., ISSN 2065–7161.

Cel mai recent volum al acestei reviste, care apare grație unui colectiv de redacție format din cadre universitare de la Universitatea din Craiova,

este conceput ca un „omagiu profesorului Dumitru Loșonți la 70 de ani” (p. 5). Studiile, redactate în engleză și franceză pentru a facilita vizibilitatea internațională, sunt împărțite în cinci secțiuni: *Onomastică*, *Lexicologie*, *Contribuții ale tinerilor cercetători*, *Recenzii și prezentări de cărți* și *Academica*.

În articolul *À propos de la grouponymie*, Todor Balkanski, interesat de tipurile de „gruponime”, modalități de formare a acestora, clasificarea și importanța lor pentru istoria societății, prezintă 25 de nume de grupuri de persoane ce reflectă legături lingvistice și istorice româno-bulgare: *Avstriiskite pavlikeni* („catolici austrieci”, nume pentru bulgarii din Banat, care își spun *pavlikene*), *avstriiskite sarbi* („sârbi austrieci”, pentru sârbii din Banat), *arumani*, *banatski balgari* (pentru bulgari care trăiesc în Banat și Voivodina, dar și pentru aceia dintre ei care s-au întors în Bulgaria), *bessarabtzi* (populație care aproviziona Kievul cu legume aduse din Basarabia sau grupul studenților veniți din Basarabia care locuiesc și studiază în Bulgaria), *boucourechki balgari* (grup de catolici bulgari din apropierea orașului București, întorși în Bulgaria după 1880), *vlasia* (nume pentru țigani care vorbesc românește) ș.a.

Toponimia urbană din capitala Letoniei este analizată de Laimute Balode în articolul *Place-names in the Urbanonymy of Riga – Mark of Identity*. Sunt prezentate modalitățile de formare ale acestora, în ce măsură sunt numele de străzi de aici motivate sau arbitrare, importanța factorului politic în schimbarea hodonimelor.

Intenția declarată a autoarei studiului *On the Romanian Term Codru*, Ana-Maria Botnaru, este de a realiza o monografie lingvistică a cuvântului *codru*, prezentând definiția lexicografică, prime atestări și sensuri ale acestuia pe teritoriul provinciilor istorice Moldova, Transilvania și Țara Românească, etimologia și regăsirea sa în onomastică. Prezența în toponimie a diverse nume desemnând adăposturi umane (*arcea*, *bordei*, *conac*, *culă*, *curte*, *dam*) este observată de Maria Dobre în *The Story of Toponyms. Where and how did our Ancestors live?* O analiză a problemelor care au apărut în reglementarea onomasticii basarabene din secolele al XIX-lea și al XX-lea, precum și propunerea unor soluții pentru „restabilirea și protecția onomasticii naționale”, astfel încât să fie eliminate toponimele și antroponimele artificiale, ciudate, care nu sunt în concordanță cu sistemul denominativ tradițional, se regăsesc în studiul *Réglementation et protection de l’onomastique roumaine en République de Moldavie*, semnat de Anatol Eremia.

Adelina Mihali Tătar este autoarea articolului *Court historique des recherches de toponymie roumaine*, în care sunt înfățișate cititorului câteva din direcțiile de cercetare toponimică în România și unele (prea puține, după părerea noastră) lucrări considerate a fi reprezentative pentru această specialitate lingvistică. Informațiile din acest text sunt binecunoscute oricărui toponimist român, însă pot fi utile unui novice în acest domeniu sau, fiind scrise în limba franceză, unui cercetător care nu cunoaște limba română, dar dorește să obțină câteva informații privind stadiul cercetării toponimice în România.

Plecând de la informații obținute din anchete sau din diverse lucrări care au apărut ulterior tipăririi volumului cu Litera C a DA, Ion Popescu-Sireteanu propune o reorganizare a articolului *comarnic* din DA și o analiză a toponimelor formate de la acest apelativ (*Sur le toponyme Comarnic*). Alte studii completează secțiunea *Onomastică: Surnames in South Bulgaria coming from Wallachian Names of Occupations* (de Ludwig Selimski) și *Contacts Bulgare-Roumains dans la toponymie* (de Kiril Tsankov).

Cele mai multe din studiile care alcătuiesc secțiunea *Lexicologie*; analizează diverse aspecte ale terminologiei juridice: *Les concepts de code et de codification*, semnat de Roxana Gabriela Albăstroiu, *Termes et Symboles dans le domaine juridique. L'identification de la personne physique par chiffres*, de Sevastian Cercel și Lavinia Dumitrescu, *Les termes d'appartenance juridique exclusive: le cas du terme synallagmatique*, de Diana Dănișor, *Terminologie, sens et acceptions du terme juridiction*, de Oana Ghiță și Lavinia Toma Tumbăr, *La terminologie du droit pénal : l'infraction (aspects lexico-sémantiques)*, de Silvia Pitiriciu, *La polysémie des termes juridictionnels*, de Mariana Preda, *Termes latins à valeur juridique*, de Mădălina Streche, *Vue comparative sur quelques concepts en matière de vente – réglementation actuelle et passée*, de Manuela Istrătoaie, *Elements of Logical Analysis Referring to Legal Terms, Phrases and Notions in Current Romanian*, de Cristina Radu-Golea.

Importanța prefixelor *e-* și *cyber-* în formarea terminologiei specifice comerțului electronic este analizată de Mariana Coancă (*Distinctive Prefixes for the E-Trading's Terminology*). Complexitatea lexicului din opera lui Mateiu I. Caragiale (cuprinzând termeni argotici, elemente populare, arhaice sau neologisme) este surprinsă de Mirela Costeleanu în studiul *Basic Characteristics of the Lexical Level of Mateiu I. Caragiale's Prose and Poetry*. Constantin Manea își propune să scoată în

evidență calitățile intrinseci ale expresivității figurative din unele unități frazeologice engleze, dar și din româna contemporană, arătând că imaginile comune și asemănările identificate fac parte din „comoara de imagini arhetipale ale umanității” (*Dimensions of Figurative Expression in English Phraseology*). O analiză a derivării cu prefixe în latină din perspectivă morfologică și semantică este realizată de Dana Dinu (*Prefix Derivation in Latin*), iar Laura Spăriosu face o analiză comparativă a construcțiilor frazeologice conținând lexemul *cap* în română și sârbă (în *The Lexeme Cap in Romanian and Serbian Phraseological Expressions*).

În cadrul părții dedicate *Lexicologiei* și-au adus contribuția și Claudia Pisoschi (*Compounding in Early Modern English: Shakespeare’s Sonnets*), Simona Nicoleta Staicu (*Aspects of Terms’ Antonymy within Medical Vocabulary*), Cristian Stanciu (*Évolutions conceptuelles de la terminologie utilisée dans le domaine des marchés financiers* și, împreună cu Roberta Țapu, *La spécificité des termes et de notions en matière des transports maritimes*), Ana-Maria Tereche (*Semantic Archaisms in the Romanian Religious Language*) și Dragoș Vlad Topală (*La terminologie de la législation de l’Union Européenne : Le calque linguistique*).

Tinerii cercetători care publică în secțiunea dedicată lor sunt Mirela Bădoi (*Livresque Lexemes in Romanian. The Adjective*), Mădălina Nedelea (*Names of Romanian Folk Dances*), Raluca Trifu (*Toponymes roumains composés – structure*) și Loredana Țancu (*Aspects étymologiques et sémantiques de la terminologie maritime*).

Bogata informație științifică a volumului este completată de includerea recenziilor, a prezentărilor de carte și de trecerea în revistă a unor conferințe internaționale.

Daniela BUTNARU

ASOCIAȚIA CULTURALĂ „A. PHILIPPIDE”

◆ A apărut revista „**Philologica Jassyensia**”, An IX, Nr. 1 (17)/ 2013 (<http://www.philologica-jassyensia.ro/>), revistă acreditată CNCS în categoria B și înregistrată în bazele de date CEEOL, EBSCO, DOAJ, FABULA, ULRICHSWEB, GOOGLE ACADEMIC, MLA, THE

LINGUIST LIST, PROQUEST. „Philologica Jassyensia” (ISSN 1841-5377, ISSN online 2247-8353, ISSN-L 1841-5377) aparține Institutului de Filologie Română „A. Philippide” – Filiala din Iași a Academiei Române și Asociației Culturale „A. Philippide” din Iași. Cuprinsul este următorul:

Editorial; secțiunea **Philologia Perennis**: MARIA ALDEA, BOGDAN HARHĂȚĂ, DANIEL-CORNELIU LEUCUȚA, LILLA-MARTA VREMIR, Primii pași în realizarea ediției electronice a *Lexiconului de la Buda* (1825); DANILO DE SALAZAR, *Echinoxul nebunilor și alte povestiri* di Anatol E. Baconsky. Un’epopea cosmica dell’essere; MIOARA DRAGOMIR, Principiile și normele ilustrării prin citate – importanța și necesitatea citatelor în *Dicționarul limbii române* al Academiei; MARIANA FLAISER, Current Trends in Romanian Medical Lexicography; ADELINA EMILIA MIHALI, La relation anthroponyme – toponyme – nom commercial à Borșa, Maramureș; IOAN MILICA, Proverbes et anti-proverbes; MIHAELA MOCANU, Publicistica eminesciană. Un model de analiză situațională; OANA PANAITE, Evoluția limbii române literare în versiuni succesive ale *Scării raiului*. Nivelul lexical (III); MARIANA PASINCOVSCHI, Paul Goma: Le Calidor – *L’Épopée des habitants de Mana*; ANTONIO PATRAȘ, Privind înapoi, modernitatea: E. Lovinescu, sociolog; SABINA ROTENȘTEIN, Numele propriu în procesul traducerii biblice; MIHAELA CĂTĂLINA TĂRCĂOANU, Le paradigme de la philosophie du langage (la conception coserienne); MIHAELA TEODOR (CHIRIBĂU–ALBU), A Maze of Mazes. Secțiunea **Interculturalia**: CARMEN DĂRĂBUȘ, Une dystopie balkanique-universelle – Miroslav Krleža, *Banquet en Blithuanie*; LAURENȚIU HANGANU, Imaginație romantică și autoritate; MICHAEL METZELTIN, THEDE KAHL, Die Numerusbildung in den romanischen Standardsprachen. Ein typologischer Vergleich; IOANA MOLDOVANU–CENUȘĂ, Influența franceză în cadrul arhitecturii limbii române. Teoria „relatinizării” sau a „reromanizării”; ANDREEA POENARU, Tenets of Puritan Poetry; MONICA SPIRIDON, “The Wasteland Quest”: Cityscapes of Memory in Postmodern Fiction; ALAIN VUILLEMIN, De *Darkness at noon* (1941) d’Arthur Koestler à *L’Aveu* (1968) de Lise et Artur London et à *L’Évasion silencieuse* (1990) de Lena Constante, les procès staliniens en procès à travers la littérature européenne.

Sec **Dosar:**
Plurilingvismul – între deziderat și realitate: FELICIA DUMAS, Le bilinguisme simultané de naissance : stratégies familiales de mise en place et de conservation en contexte scolaire monolingue; PIERRE FRATH, Les argumentaires du plurilinguisme; CHRISTIAN TREMBLAY, Conclusions des 3e Assises européennes du plurilinguisme. Secțiunea **Dosar:**

Românistica – stare de fapt: ENRIQUE JAVIER NOGUERAS VALDIVIESO, OANA URSACHE, *La enseñanza de la cultura y la literatura rumanas en la Universidad de Granada. Secțiunea Recenzii:* Șerban AXINTE, *Definițiile romanului. De la Dimitrie Cantemir la G. Călinescu*, Iași, Editura Timpul, 2011, 324 p. (Adrian Jicu); George BĂDĂRĂU, *Rădăcinile fantasticului românesc*, Iași, Editura ALFA, 2010, 234 p. (Mihaela Teodor (Chiribău-Albu)); Ion BUDAI-DELEANU, *Opere: Țiganiada, Trei viteji, Scrieri lingvistice, Scrieri istorice, Traduceri*, ediție îngrijită, cronologie, note și comentarii, glosar și repere critice de Gheorghe Chivu și Eugen Pavel, studiu introductiv de Eugen Simion, București, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Colecția „Opere fundamentale”, 2011, 1354 p. (Ana-Maria Minuț); Camelia BURGHELE, *Șapte zile în Țara Silvaniei/ Hét Szilágyságban/ Seven days in the Land of Sylvania*, Zalău, Editura „Caiete Silvane”, 2011, 180 p. (Narcisa Știucă); Daniela Ștefania BUTNARU, *Toponimia bazinului hidrografic al Neamțului*, Iași, Editura Alfa, 2011, 208 p. (Luminița Botoșineanu); *Carte românească de învățătură. Duminicile preste an și la praznice împărătești și la svenți mari. Cu dzisa și toată cheltuiala lui Vasilie, Voievodul și Domnul Țării Moldovei, din multe scripturi tălmăcită din limba slavonească pre limba românească* de Varlaam, Mitropolitul de Țara Moldovei. Se tipărește cu Binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. II. Textul. Ediție îngrijită și glosar de Stela Toma. Prefață și studiu de Dan Zamfirescu, Editura „Roza Vânturilor”, București, 2011, 448 p. (Lucia-Gabriela Munteanu); *Condica Vistieriei Moldovei la 1803* (Corneliu ISTRATI, ed.), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2010, 420 p. (Iustina Burci); Nicolae CONSTANTINESCU, *Folclorul, cum poate fi înțeles. Studii și articole de etnologie românească: 1968-2008*, ediție, rezumat în limba engleză și postfață de Ioana-Ruxandra Fruntelată, București, Editura Universității din București, 2011, 341 p. (Constantin Eretescu); Ioana COSTA, *Papirus, pergament, hârtie. Începuturile cărții*, București, Editura Humanitas, 2011, 168 p. (Lucia-Gabriela Munteanu); Elena DĂNILĂ, *Probleme de gramatică a limbii române*, București, Editura Academiei Române, 2011, 226 p. (Violeta Romila); Mircea A. DIACONU, *I.L. Caragiale. Fatalitatea ironică*, București, Cartea românească, 2012, 206 p. (Sebastian Drăgulănescu); Mihaela GLIGOR (ed.), *Mircea Eliade Between the History of Religions and the Fall into History*, Cluj Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2012, 204 p. (Ana Maria Fomin); Doris MIRONESCU, *Viața lui M. Blecher. Împotriva biografiei*, Iași, Editura

Timpul, 2011, 204 p. (*Antonio Patraș*); „Nouvelle revue d’onomastique”, 53/2011, 340 p. (*Daniela Butnaru*); Jana PÁLENÍKOVÁ, Daniela SITAR-TĂUT (eds.), *Exilul literar românesc – înainte și după 1989*, Univerzita Komenského v Bratislave, 2011, 194 p. (*Daniela Sitar-Tăut*); Nicoleta PĂLIMARU, *Valeriu Anania. Opera literară*, Cluj-Napoca, Editura Limes/Renașterea, 2011, 236 p. (*Amalia Drăgulănescu*); Ionuț POMIAN, *Dinamica unor structuri gramaticale. Cu un set de teste didactice*, Pitești, Editura Paralela 45, 2011, 181 p. (*Valentin Roman*); Petronela SAVIN, *De gustibus disputandum. Frazeologia românească privitoare la alimentație*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011, 283 p. (*Luminița Drugă*); Eugen SIMION, *Ion Creangă. Cruzimile unui moralist jovial*, Iași, Princeps Edit, 2011, 178 p. (*Vasile Spiridon*); Narcisa ȘTIUCA, Adrian STOICESCU (eds.), *Exigențele și utilitatea lecturii etnologice. In honorem N. Constantinescu*, București, Editura Universității, 2012, 194 p. (*Camelia Burghele*); Roxana M. VERONA, *Parcours francophones: Anna de Noailles et sa famille culturelle*, Paris, Honoré Champion, 2011, 280 p. (*Monica Spiridon*); Lidia VIANU, *The AfterMode. Present Day English Fiction*, București, Editura pentru Literatură Contemporană, 2012, 490 p. (*Irina-Ana Drobot*); Jean Moorcroft WILSON, *Virginia Woolf. Life & London. Bloomsbury and Beyond. With Illustrations, Maps and Guides*, revised edition, London, Cecil Woolf, 2011, 256 p. (*Irina-Ana Drobot*). Secțiunea **Book-Notes**: Doina COBEȚ, Laura MANEA, *Dicționar general de sinonime al limbii române (DGS)*, Chișinău, Editura Gunivas, 2013, 2112 p. (*Ofelia Ichim*); Emanuela ILIE, *Dicționarul critic al poeziei ieșene contemporane. Autori. Cărți. Teme*, Iași, Editura Fundației Culturale Poezia, 2011, 336 p. (*Ofelia Ichim*); Bogdan CREȚU, *Inorogul la Porțile Orientului. Bestiarul lui Dimitrie Cantemir, studiu comparativ*, vol. I: *Premise. Bestiae Domini*, 250 p., vol. II: *Bestiae Diaboli*, 498 p., Iași, Editura Institutul European, 2013 (*Ofelia Ichim*).

Colegiul de redacție: Director: Ofelia Ichim; Redactor-șef: Florin-Teodor Olariu; Redactor-șef adjunct: Luminița Botoșineanu; Redactori: Șerban Axinte, Marius - Radu Clim, Elena Dănilă; Redactori colaboratori: Ioan Cristescu, Cosmin Perța.

VARIA

♦ CS III dr. Mioara Dragomir a fost invitată de Editura Doxologia, pe 11 aprilie 2013, în Sala Iustin Moiescu, alături de poeții preoți Dorin Ploscaru și Marius Iordăchioaia, să susțină, în cadrul Serilor Doxologia, conferința „Poezia creștină și rănille sufletului. Scheme de tratament și reacții adverse”. Înregistrarea audio-video se află pe portalul doxologia la adresa:

<http://www.doxologia.ro/video/conferinte/poezia-crestina-ranile-sufletului-scheme-de-tratament-reactii-adverse-i>.

♦ CS III dr. Mioara Dragomir a fost invitată să prezinte cartea de poezii *Pe urma zborului* de Florin Gheorghiu, în cadrul lansării organizate de Comunitatea elenă din Iași, pe 29 iunie, 2013.

♦ CS dr. Amalia Drăgulănescu a urmat cursurile de limba neogreacă, nivel mediu-avansat, la Lectoratul de Neogreacă al Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în perioada februarie-iunie 2013, obținând certificatul echivalent de cunoaștere a limbii neogrecești.

♦ CS I dr. Gabriela Haja a moderat secțiunea dedicată workshop-ului *Lexicografia academică românească. Provocările informatizării*, organizat de echipa proiectului CNCS *CLRE – Corpus lexicografic românesc esențial. 100 de dicționare din bibliografia DLR aliniat la nivel de intrare și la nivel de sens* în colaborare cu Departamentul de Lexicologie-Lexicografie al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași, în cadrul celei de-a IX-a ediții a Conferinței Consorțiului de Informatizare pentru Limba Română, ConsILR – Ediția 2013, care s-a desfășurat la Miclăușeni, în perioada 16-17 mai 2013.

♦ Pe data de 3 aprilie 2013, un grup de elevi de la Liceul Teoretic Waldorf din Iași (coordonator: prof. Alina Agnes Lăzărescu) au fost oaspeții Departamentului de dialectologie, unde le-au fost prezentate aspecte și rezultate ale cercetării științifice de profil. Această acțiune a avut loc în cadrul Programului național „Să știi mai multe, să fii mai bun!”, desfășurat în perioada 1–5 aprilie 2013 sub coordonarea Ministerului Educației.

♦ Un grup de cercetători (Șerban Axinte, Nicoleta Borcea, Luminița Botoșineanu, Daniela Butnaru, Marius-Radu Clim, Gabriela Haja, Ofelia Ichim, Cecilia Maticiuc, Florin-Teodor Olariu, Elena Tamba) pregătesc

lucrările Simpozionului anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, ajuns la a XII-a ediție, cu titlul *Integrare europeană/ identitate națională; plurilingvism/ multiculturalitate – limba și cultura română: evaluări, perspective*, 25–26 septembrie 2013.

Redacția:

**Luminița Botoșineanu, Ofelia Ichim,
Florin-Teodor Olariu, Elena Tamba**

Responsabil de număr: Ofelia ICHIM

**INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE” • STRADA
CODRESCU, NR. 2 • IAȘI • 700478 • TEL./FAX: 004.0332/106508**

E-MAIL: secretariat@philippide.ro

WEB: <http://www.philippide.ro/>

ISSN 1582-5019